

avaluació educació primària

CURS 2018-2019

competència lingüística:

llengua catalana

instruccions

■ Per fer les activitats d'aquesta prova, tens dos **FULLS DE RESPOSTES**.

- El **FULL DE RESPOSTES 1** és per respondre a la majoria de preguntes, marcant una X a la casella corresponent. Les primeres són sobre un text que escoltaràs i les altres són sobre dos textos que llegiràs.

Només hi ha una resposta correcta per a cada pregunta. Si t'equivoques, omple tot el quadrat i marca de nou amb una X la resposta correcta. Per tornar a marcar com a correcta una resposta prèviament emplenada, encercla-la.

- El **FULL DE RESPOSTES 2** és per:

- respondre a les preguntes **20 i 33**;
- escriure la redacció final. Si necessites fer una planificació o esquema del text que has d'escriure, pots utilitzar l'espai indicat en el quadern.

■ En acabar la prova, no t'oblidis de respondre a la pregunta de valoració que hi ha en el **FULL DE RESPOSTES 1**.

■ Per fer la prova utilitza un bolígraf.

■ No facis servir cap corrector (líquid, cinta...).

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

COMPRENSIÓ ORAL

Ara escoltaràs un text dues vegades. La primera és per respondre a les preguntes i la segona, per repassar les teves respostes. Tens un minut per llegir l'enunciat de les preguntes abans d'escoltar el text.

MAI NO ENS CANSAREM DE LA XOCOLATA

1. Segons el text, quin és un dels efectes de menjar xocolata?

- a. Desenvolupa la intel·ligència.
- b. Fa que et sentis content.
- c. Ajuda a ser més àgil.
- d. Provoca addicció.

2. D'on és originària la xocolata?

- a. De l'Amèrica Central.
- b. De l'Amèrica del Nord.
- c. De l'Amèrica del Sud.
- d. D'Europa.

3. Qui era Quetzalcóatl?

- a. Un indígena asteca.
- b. Un indígena maia.
- c. Un déu asteca.
- d. Un déu maia.

4. Els asteques pensaven que aquell aliment els donava...

- a. tranquil·litat.
- b. saviesa.
- c. felicitat.
- d. força.

COMPRENSIÓ ORAL

5. En origen, quin dels ingredients següents NO formava part de la beguda anomenada *xocolatl*?

- a. Aigua.
- b. Sucre.
- c. Cacao.
- d. Espècies.

6. Qui era Hernán Cortés?

- a. Un científic famós.
- b. Un indígena asteca.
- c. Un europeu adinerat.
- d. Un conqueridor extremeny.

7. Els asteques utilitzaven les llavors de cacao...

- a. com si fossin diners.
- b. per elaborar *xocolatl*, exclusivament.
- c. per regalar-les als déus com a agraïment.
- d. per fer collarets, braçalets, arracades, etc.

8. Quan la xocolata va arribar a Espanya, qui van ser els primers que es van acostumar a menjar-ne?

- a. Els nens.
- b. Els camperols.
- c. Les senyores riques.
- d. Els que volien viatjar a Amèrica.

9. Majoritàriament, el cacao...

- a. es conrea en trenta països.
- b. es conrea en països industrialitzats.
- c. es consumeix en països industrialitzats.
- d. es consumeix en països amb pocs recursos.

Llegeix aquest text amb atenció i tria la resposta correcta per a cada pregunta. Marca-la en el FULL DE RESPOSTES 1.

EL PARE ARRIBA DE COP I VOLTA

Divendres a la nit. Pizza de quatre formatges. Crispetes i pega dolça. Pel·lícula de pirates. El teu millor amic esperant-te al sofà i el seu pare que acaba de posar-ho tot a la tauleta i diu:

–Òscar, Nora, el sopar i la pel·lícula estan a punt!

Fantàstic! Hi pot haver una manera millor de començar el cap de setmana?

La mare de l'Òscar, els divendres sempre arriba tard a casa, perquè hi ha reunió de lectors a la llibreria on treballa. Ella n'és la mestressa. A mi m'encanten les reunions de lectors (i encara més els contacontes), però la dels divendres a la nit no m'interessa, perquè és per a pares i mares i només llegeixen llibres avorrits per saber com han d'educar-nos.

Els divendres a la nit, el pare de l'Òscar es queda fins tard fent feina endarrerida de la casa. De vegades planxa, o cus (hi té molta traça!) o fa el sopar mentre escolta la ràdio. És perfecte, perquè deixa que l'Òscar se'n vagi a dormir quan s'acaba la pel·lícula, sigui l'hora que sigui.

Així, doncs, era divendres. Havíem decidit veure l'última de la nostra pirata preferida. L'havíem vista al cinema, és clar, però ara la miràvem asseguts còmodament al sofà. La pel·lícula estava a punt de començar. La pizza feia una olor boníssima. L'Òscar m'esperava per fer la primera queixalada i jo havia anat a la cuina a buscar unes begudes.

–Va, afanya't –vaig sentir que deia el meu amic.

L'Òscar va pitjar el botó *play* del comandament i van començar els anuncis de pel·lícules. A l'Òscar i a mi ens encanten. De vegades, fins i tot més que la pel·lícula. Aquells prometien. El primer anava d'una casa encantada tota plena de bèsties fastigoses. I el segon, d'un os polar molt divertit que se'n va a viure aventures a la selva amazònica.

Vaig agafar un tros de pizza i vaig deixar-me caure al sofà.

En aquell moment va sonar el timbre de la porta.

–Qui deu ser, a aquestes hores? –va preguntar el pare de l'Òscar, fent cara d'estranyat i deixant anar la planxa.

No vam parar-hi gaire atenció. Los polar ens havia deixat gelats. Llavors ens va arribar a les orelles una veu que coneixíem bé. Una veu forta com la d'un cantant, una rialla simpàtica i segura.

Era el meu pare.

L'Òscar va pitjar el botó *pause* i la imatge va quedar congelada a la pantalla.

Vaig girar-me de cara a la porta. Allí hi havia el meu pare, amb el seu somriure encantador i una maleta enorme.

COMPENSIÓ LECTORA. TEXT 1

–Bona nit! Acabo d'arribar dels Estats Units i vinc a buscar la Nora! –va dir.

Vaig córrer cap a ell, per fer-li una abraçada, mentre mirava de calcular quant temps feia que no el veia. Sis mesos? Ell em va atrapar amb els seus braços i em va estrènyer fort, com feia quan era petita.

–Passa, sisplau. No et quedis a la porta –va dir el pare de l'Òscar. Et ve de gust un tros de pizza?

–Pizza? –va dir el meu pare, arrufant el nas. No, moltes gràcies. Ja he sopat.

Va entrar al menjador i va veure les safates amb el sopar i la pel·lícula congelada. Va semblar molt estranyat. L'Òscar em mirava amb cara de pànic, com si em digués: «Te n'has d'anar sense veure la pel·li que esperem fa setmanes?»

En aquell moment m'hauria agradat poder fer amb la realitat el mateix que acabava de fer amb la pel·lícula. És a dir, aturar-la.

Adaptació feta a partir del text de Care SANTOS. *Em venc el pare*, 2011

10. On anaven a sopar, l'Òscar i la Nora?

- a. A la cuina.
- b. A la terrassa.
- c. Davant de la tele.
- d. A la taula del menjador.

11. A les reunions dels divendres a la nit, a la llibreria de la mare de l'Òscar es parla...

- a. de cuina.
- b. d'educació.
- c. de novel·les.
- d. de pel·lícules.

12. El pare de l'Òscar té molta traça per cosir. Això significa que...

- a. ho fa molt bé.
- b. li fa molta mandra fer-ho.
- c. és l'únic de casa que sap cosir.
- d. ho fa, però no li acaba de sortir bé.

13. La Nora troba que el pare de l'Òscar és perfecte perquè...

- a. planxa molt bé.
- b. els explica contes.
- c. encarrega una pizza per sopar.
- d. els deixa mirar una pel·lícula fins tard.

14. La pel·lícula que volien veure l'Òscar i la Nora era...

- a. de la seva pirata preferida.
- b. de la selva amazònica.
- c. d'una casa encantada.
- d. de bèsties fastigoses.

15. Què feia l'Òscar mentre la Nora anava a buscar les begudes?

- a. Començava a menjar.
- b. Tallava la pizza a trossets.
- c. Tastava un trosset de pizza.
- d. Esperava que la Nora tornés.

16. Com estava l'Òscar mentre s'esperava per sopar?

- a. Preocupat.
- b. Impacient.
- c. Estranyat.
- d. Avorrit.

17. Tria l'oració que està ben puntuada:

- a. L'Òscar que era qui tenia el comandament, va pitjar el botó *play*.
- b. L'Òscar, que era qui tenia el comandament va pitjar el botó, *play*.
- c. L'Òscar, que era qui tenia el comandament, va pitjar el botó *play*.
- d. L'Òscar, que era qui tenia, el comandament, va pitjar el botó *play*.

18. Els anuncis d'aquelles pel·lícules «prometien» (subratllat al text). Això significa que...

- a. van mirar els anuncis moltes vegades.
- b. van trobar que els anuncis eren de mal gust.
- c. es van prometre que veurien aquelles pel·lícules.
- d. van pensar que aquelles pel·lícules els agradarien molt.

COMPENSIÓ LECTORA. TEXT 1

19. Llegeix: «A l'Òscar i a mi ens encanten els anuncis de les pel·lícules. El primer anava d'una casa encantada tota plena de bèsties fastigoses.» A què fa referència la paraula «primer»?

- a. A mi.
- b. Al vídeo.
- c. A l'Òscar.
- d. A l'anunci.

20. Per què el pare de l'Òscar va estranyar-se tant quan va sentir el timbre de la porta?

NO ESCRIGUIS EN AQUEST ESPAI

 Respon en el FULL DE RESPOSTES 2.

21. Amb quina altra paraula podem dir que la imatge va quedar «congelada» (subratllada al text)?

- a. Fixa.
- b. Freda.
- c. Gelada.
- d. Finalitzada.

22. Com és un «somriure encantador» (subratllat al text)?

- a. Misteriós.
- b. Poderós.
- c. Atractiu.
- d. Infantil.

23. Què va fer el pare de l'Òscar quan va veure que el visitant era el pare de la Nora?

- a. Va arrufar el nas.
- b. El va estrènyer ben fort.
- c. Li va oferir un tros de pizza.
- d. Va calcular el temps que feia que no el veia.

24. El que més greu li sap a l'Òscar, si la Nora marxa, és que...

- a. trigarà setmanes a veure-la.
- b. ella no s'acabarà la pizza.
- c. ella no veurà la pel·lícula.
- d. es quedarà sol.

Llegeix aquest text amb atenció i tria la resposta correcta a cada pregunta. Marca-la en el FULL DE RESPOSTES 1.

UN NOM MUSICAL

Tenia set anys, quan em van portar a classes de música. Una colla de nens i nenes entonàvem les lliçons mentre una professora ens acompanyava amb el piano.

Com que ella s'asseia de cara a l'instrument i no ens podia veure, no ens portàvem gaire bé. N'hi fèiem de tots colors. Però el cert és que moltes d'aquelles peces, compostes per grans autors, eren precioses i van arrelar en els nostres cervells inquietes. Un dia, abans d'iniciar una cançó, la professora ens va explicar que l'havia escrita Johann Sebastian Bach, un compositor alemany extraordinari, un treballador infatigable. Encara que potser treballava tant perquè havia de mantenir molts fills. En va tenir vint!

Tot un geni

Johann Sebastian Bach va néixer l'any 1685 i va morir el 1750, a Alemanya. Era el vuitè i darrer fill de la família. Ja de menut tenia un talent musical fora del comú. Copiava d'amagat les partitures per a orgue que el seu germà gran no li deixava «tocar» (en els dos sentits de la paraula). Mireu si era genial que ben aviat va ser tan hàbil tocant i remenant instruments de teclat que va superar el seu germà.

Massa recargolat?

Al principi de la seva carrera, quan era organista, la gent no entenia que introduís notes estranyes en peces conegudes. No sabien com dir-ho, el trobaven «barroc». La paraula «barroc» significa «recargolat» i designa els compositors de finals del segle XVII i primera meitat del XVIII.

Bach va fer del barroc el seu estil; escrivia sonates, cantates, tocatres i fu...fu... «fugates», no! Fugues! I això què significa? Doncs agafar una melodia de poques notes, amb set o vuit n'hi ha prou, i repetir-la en les diferents veus o instruments, sempre sonant harmònicament.

Cafè i música!

Bach va escriure molta música religiosa, però també concerts per a altres tipus de públics. Una de les seves obres més divertides és la *Cantata del cafè* (aquesta beguda s'havia posat de moda). La peça representa el diàleg entre una noia que beu cafè a totes hores i el seu pare, un home rondinaire, que la renya per beure'n massa. Al final el pare decideix que la solució al problema és, com era habitual a l'època, buscar-li un marit. Ella accepta casar-se, però amb una condició: que no hagi de renunciar al cafè.

COMPREENSIÓ LECTORA. TEXT 2**Música en família**

Bach va escriure moltíssimes obres. Sovint utilitzava peces anteriors canviant-ne la lletra o l'harmonia o, per aprofitar el paper que sobrava al final d'una peça, hi afegia una sonata. De vegades assajava a casa acompanyat de la seva segona esposa, Anna Magdalena, que era soprano, i dels seus fills, que tocaven instruments i cantaven.

Ja de gran va recollir les peces senzilles que agradaven més a la família i en va fer un àlbum, *Petit llibre d'Anna Magdalena Bach*, dedicat a la seva dona.

Segur que hi ha centenars de nois i noies al món tocant una d'aquestes meravelloses peces de Bach.

Adaptació feta a partir del text de Màrius MONEO VILALTA. «Un nom musical».
Cavall Fort núm. 1309 (2017)

25. Quan el narrador del text era petit assistia a classes de...

- a. piano.
- b. teatre.
- c. dansa.
- d. música.

26. A la professora, els nens i nenes n'hi feien de tots colors. Això significa que...

- a. hi havia alumnes bons i d'altres no tan bons.
- b. els agradava regalar-li dibuixos.
- c. eren alumnes excel·lents.
- d. feien trapelleries.

27. La música va arrelar al cervell dels nens i les nenes. Això significa que...

- a. tots van arribar a ser músics.
- b. van aprendre a estimar-la.
- c. era obligatori estudiar-la.
- d. no els agradava gens.

28. Com són els «cervells inquiets» (subratllat al text)?

- a. Cansats.
- b. Divertits.
- c. Curiosos.
- d. Perillosos.